

Milloin asiakasmaksun voi alentaa tai jättää perimättä?

Osa Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen Pohteen sosiaalipalveluista ja terveyspalveluista ovat maksuttomia. Osasta palveluista täytyy maksaa asiakasmaksu.

Jos asiakasmaksu vaarantaa sinun tai perheesi toimeentulon, maksu on mahdollista alentaa tai jättää perimättä. Toimeentulolla tarkoitetaan sitä, että sinulla on rahaa välttämättömiin menoihin kuten vuokraan, ruokaan tai vaatteisiin. Asiakasmaksu voidaan alentaa tai jättää perimättä myös silloin, jos sinun ei ole mahdollista maksaa elatusmaksuja asiakasmaksun vuoksi.

Taloudellinen tilanne arvioidaan

Jos haet maksun alentamista, sinun taloudellinen tilanteesi arvioidaan. Arviota varten sinun täytyy selvittää sinun ja puolisosi tulot ja menot.

Päätöksen pohjaksi tehdään laskelma, joka perustuu sinun ja perheesi tuloihin, varallisuuteen ja välttämättömiin menoihin. Laskelmassa tuloista vähennetään menot. Asiakasmaksua alennetaan, jos välttämättömät menot ovat suuremmat kuin sinulle jää riittävää käyttövaraa. Jos tulot ovat menoja suuremmat, asiakasmaksua ei alenneta.

Esimerkkejä käyttövarasta kuukaudessa:

- pitkäaikaisessa laitoshoidossa 122 euroa.
- ikäihmisten pitkäaikaisessa asumispalvelussa 182 euroa, jos palvelu on järjestetty Pohteen omana toimintana tai ostopalveluna. Käyttövara ei koske palveluseteliasiakkaita.
- säännöllisessä kotihoidossa ja muissa kotiin annettavissa palveluissa 587,71 euroa.

Asiakasmaksua ei yleensä alenneta, jos asiakkaalla esimerkiksi on säästöinä tai osakkeina enemmän kuin 3000 euroa tai puolison kanssa yhteistä varallisuutta enemmän kuin 6000 euroa. Varallisuuteen ei lasketa asuntoa, jossa asiakas asuu.

Mitä asiakasmaksuja voidaan alentaa?

Terveydenhuollon tasamaksuja, esimerkiksi terveyskeskusmaksuja tai poliklinikkamaksuja ei voi alentaa tai jättää perimättä. Sosiaalihuollon maksuja ja terveydenhuollon tulosidonnaisia maksuja voidaan alentaa tai poistaa.

Palvelut, joiden asiakasmaksuja voi alentaa tai jättää perimättä

- kotiin annettavat palvelut, esimerkiksi kotihoito ja lapsiperheiden kotipalvelu
- asumispalvelut, esimerkiksi ympärivuorokautinen palveluasuminen, yhteisöllinen asuminen, palveluasuminen ja tuettu asuminen
- pitkäaikainen laitoshoido
- lyhytaikainen sosiaalihuollon laitoshoido
- perhehoito
- ateriapalvelut, siivouspalvelut tai kylvetyspalvelut

Palvelut, joiden asiakasmaksuja ei voi alentaa tai jättää perimättä

- lyhytaikainen terveydenhuollon laitoshoido
- sarjahoidot kuten fysioterapia
- terveydenhuollon tasasuuruiset maksut, esimerkiksi
 - poliklinikkamaksut
 - suun terveydenhuollon maksut
 - tilapäinen kotisairaanhoido tai kotisairaalahoido

Näin haet muutosta asiakasmaksuun

Voit hakea muutosta asiakasmaksuihin lomakkeella tai vapaamuotoisella kirjallisella hakemuksella. Hakemuksen voi tehdä asiakas, edunvalvoja, edunvalvontavaltuutettu tai muu asiakkaan edustaja. [Hakemus sosiaali- ja terveystalvelujen asiakasmaksun alentamiseksi tai palvelusetelin arvon korottamiseksi \(pohde.fi\)](#).

Kerro hakemuksessa

- minkä palvelun asiakasmaksua hakemuksesi koskee
- mille ajalle tai mistä lähtien haet maksun alennusta
- miten asiakasmaksu vaarantaa toimeentulosi tai elatusvelvollisuutesi

Hakemuksessa täytyy selvittää sinun ja puolisosin tulot, menot ja varallisuus. Liitä hakemukseen sinun ja samassa asunnossa asuvan puolisosin:

- viimeisimmät vahvistetut verotuspäätökset
- kuluvan vuoden esitäytetyt veroilmoitukset erittelyosineen
- kaikkien pankkitilien tilioitteet tapahtumatietoineen kolmen kuukauden ajalta ennen hakemuksen jättöpäivää
- muut asiakirjat tai tositteet, joihin hakemuksessa vedotaan
- jos olet velkajärjestelyssä, liitä mukaan kopio maksuohjelmasta

Jos saat **säännöllistä perustoimeentulotukea**, asiakasmaksut poistetaan määräaikaisesti edellä mainituista palveluista, joiden asiakasmaksuja voidaan alentaa tai jättää perimättä. Hakemukseen riittää liitteeksi kopio toimeentulotuen päätöksestä. Muita liitteitä ei tarvita.

Allekirjoita hakemus. Lähetä hakemus liitteiden kanssa

- kirjeenä osoitteeseen Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue kirjaamo, PL 10, 90029 POHDE
- tai sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@pohde.fi

Jos hakemus on puutteellinen, lähetämme sinulle lisäselvityspyynnön.

Laskelmassa huomioitavat tulot ja menot

Laskelmassa huomioidaan kaikki nettotulot. Nettotulolla tarkoitetaan esimerkiksi palkkaa, josta on vähennetty verot ja muut lakisääteiset maksut. Lain mukaan hakemuksen käsittelijä voi selvittää asiakkaan tulotiedot viranomaisilta tai yhteisöiltä.

Päätöksessä huomioitavat menot, esimerkiksi:

- välttämättömät asumiskustannukset
- edunvalvonnan kulut
- elatusapu
- ulosmittaus
- velkajärjestely
- reseptilääkkeiden kustannukset
- ateriamenot, jos asiakkaan asumispalveluiden kokonaisuuteen sisältyy oikeus ateriapalveluun
- sosiaalihuollon asiakasmaksut
- terveydenhuollon kulut, joista on lausunto tai lähete, esimerkiksi jalkahoito, fysioterapia tai hieronta
- julkisen terveydenhuollon menot, esimerkiksi terveyskeskusmaksut

Päätös asiakasmaksujen alentamisesta

Päätös asiakasmaksujen alentamisesta tehdään hyvinvointialueen asiakasmaksuyksikössä. Päätös voi olla määräaikainen tai voimassa toistaiseksi. Asiakasmaksujen alentaminen perustuu asiakasmaksulakiin.

Voit kysyä lisätietoja asiakasmaksuista omalta työntekijältäsi tai hyvinvointialueen asiakasmaksuyksiköstä asuinalueesi mukaan.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen asiakasmaksuyksikkö

- **Ii, Pudasjärvi, Utajärvi, Vaala, Kuusamo, Taivalkoski, Hailuoto, Siikalatva**
Voit soittaa maanantaista torstaihin kello 9–12
numeroon 040 860 8625 tai 040 860 9034
- **Kempele, Liminka, Lumijoki**
Voit soittaa maanantaista torstaihin kello 9–12
numeroon 040 318 6118 tai 040 318 5588
- **Muhos, Tyrnävä**
Voit soittaa maanantaista torstaihin kello 9–12
numeroon 040 318 6542 tai 040 318 6117
- **Alavieska, Haapajärvi, Haapavesi, Kärsämäki, Nivala, Oulainen, Pyhäjärvi, Pyhäntä, Reisjärvi, Sievi, Ylivieska**
Voit soittaa maanantaista torstaihin kello 9–12
numeroon 040 635 5165 tai 044 419 5502
- **Kalajoki, Merijärvi, Raahen, Siikajoki, Pyhäjoki**
Voit soittaa maanantaista torstaihin kello 9–12
numeroon 044 469 1856 tai 040 1576985
- **Oulu:**
Voit soittaa maanantaista torstaihin kello 9–12
numeroon 040 318 5219